

Leven bevorderen

95 miljard euro geven we dit jaar samen uit aan de gezondheidszorg. Daarvan loopt 73 miljard euro via de schatkist van de overheid. Nou ja, 'schatkist'; de overheidsschuld groeit dit jaar met 15 miljard euro tot 467 miljard euro. Vriend en vijand zijn het erover eens: de hoge kosten voor de gezondheidszorg zijn niet houdbaar en moeten omlaag.

Hoe doen we dat? Tuinder Rob Baan gaf tijdens het Courage-event op 23 april het antwoord: vers voedsel. We eten te veel prefab-spul. Dat bevat te veel suiker, koolhydraten en zout. 30 procent van de kanker wordt veroorzaakt door slechte eetgewoonten. Daarmee is slecht eten net zo'n killer als roken. Alleen staat het niet op de verpakking.

Onderzoek wijst uit dat het merendeel van de diabetes type 2-patiënten met een ander voedingspatroon van de insuline af kan. Iemand zei me

laatst: 'Ik eet alleen wat mijn grootmoeder ook als eten zou herkennen.' Vers dus.

Wat heeft gezond eten met de melkveehouderij te maken? Veel, hoop ik. Daar ligt onze toekomst. Echte boter wint het inmiddels in de kritieken van margarine. Doe! Becel. Gefermenteerde zuivel als yoghurt en kwark zijn bewezen goed voor de darmflora. Er komen steeds meer aanwijzingen dat rauwe melk gezonder is dan gepasteuriseerde melk.

Maar anders dan in andere EU-landen mag het in ons land niet worden verkocht. We zijn te bang voor ziekteverwerkers als salmonella. Maar met slimme conserveringstechnieken, striktere hygiëneprotocollen en intelligente detectiemethoden moet rauwe melk toch ook veilig te consumeren zijn? Misschien kan biomimicry ons daarbij helpen.

Saskia van den Muijsenberg vertelde op ons

event dat biomimicry zoiets betekent als 'de natuur nabootsen'. Intrigerende gedachte: de natuur heeft na '3,85 miljard jaar R&D' voor elk probleem waar wij tegenaan lopen inmiddels wel een oplossing gevonden. De natuur als leermeester. Van den Muijsenberg liet fraaie praktische voorbeelden zien.

De medeoprichter van BiomimicryNL vertelde ook dat in de natuur 'het leven altijd condities creëert die bevorderlijk zijn voor het leven zelf'. De mens is zo ongeveer de enige natuurlijke soort die dat niet doet. Wij hebben nogal de neiging om het leven te slopen. Inclusief onszelf, als we Baan mogen geloven. Kunnen het melkveebedrijf en zijn zuivelproducten de uitzondering zijn?

CAREL DE VRIES

PROGRAMMAMANAGER COURAGE

